

ಬಿಸಿವಾಟರ್ ಜಿವಿಸ್‌ವಸ್
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಸುತ್ತೂರು

ಲೇಖಕರು

ಡಾ.ಸತೀಶ್ ಎಂ.ಸಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್. ವಿ. ದಿವ್ಯಾ

ಶ್ರೀಮತಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ಎತ್ತಿನಮನಿ

ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

೦೦ಜ್ಯದಲ್ಲ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಭರಿತ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಮೇವಿನ ಹುಲ್ಲುಗಿಂಡೆ ಶೇಕಡ 65ರಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಗಳಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮೇವಿನ ತಳಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಇದರಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೇ, ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಮೇವಿನ ಅಲಸಂದೆ, ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆ, ಮೇವಿನ ಜೋಳ, ಮೇವಿನ ಸಜ್ಜೆ, ಗಿನಿ ಹುಲ್ಲು, ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು, ಬೆಫೆಲ್ ಹುಲ್ಲು, ಸಿಗ್ನಲ್ ಹುಲ್ಲು, ರೋಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲು, ಸಸ್ತೇನಿಯಾ, ಸುಬಾಬುಲ್, ಸ್ಟ್ರೆಲೊ ಮುಂತಾದವು.

ಮೇವಿನ ಅಲಸಂದೆ

ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕೊಯ್ಲು: 70ದಿನ (ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತದಲ್ಲ) **ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ:** ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸಸಾರಜನಕ ಹೊಂದಿದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ದ್ವಿದಳ ಮೇವು. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬಿನಾಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳ. ಹೆಚ್ಚು ರುಚಿಕರವಾಗಿದ್ದು, ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ತಳಗಳಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 5-10 ಟನ್ ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ರೋಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲು

ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕೊಯ್ಲಿನ ಅಂತರ: ಬತ್ತನೆ ನಂತರ ಪ್ರತಿ 35-50ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಕಟಾವು ಮಾಡಬಹುದು.

ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ: ಬೇರಿನ ಗೆಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ನಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಎಕರೆಗೆ 12000-14000 ಗೆಡ್ಡೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಪೌಷ್ಟಿಕಯುಕ್ತ ಹುಲ್ಲು. ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಬರ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣಧರ್ಮ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆ (ಲುಸರ್ನ್)

ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾವಿನ ಅಂತರ: 60-65 ದಿನ.

ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ: ಇದು ಅತ್ಯಂತ ರುಚಿಕರವಾಗಿದ್ದು, ಪುಷ್ಟಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನುಳ್ಳ (ಶೇ.18) ಹಸಿರು ಮೇವಾಗಿದೆ. ಎಳೆಯ ಕರುಗಳು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳಿಗೂ ಒಣ ಮೇವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಬಹುದು. ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ರಾಸಿನ ತಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ. ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 75-80 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ಅಥವಾ ಬೀಜದ ಬೆಳೆಯಿಂದ 4.8-7.2 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು 60-80 ಕೆಜಿಯಷ್ಟು ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಜೋಳ

ತಳ: ಸಿಒಎಫ್ ಎಸ್ -29 - ಜೋಳ (ಮಟ್ಟ ಕಫ್ ತಳ)

ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾವಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಕಟಾವನ್ನು 55-60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆನೆಬಂದ ನಂತರ ಕೊಯಲು ಮಾಡಬಹುದು. ನಂತರ ಪ್ರತಿ 35-40 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ: ತೆಳುವಾದ ಕಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನ ಅಂಶ ಶೇ.8 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 30-32 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು

ತಳ: ಕೋ-1 ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: 2 ವರ್ಷ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾವಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಟಾವನ್ನು 60-80 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು, ನಂತರ ಪ್ರತಿ 40-50 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ: ಗಿಡವು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಬೀಳುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆಂಡೆಗಳನ್ನು (ಸುಮಾರು 29 ತೆಂಡೆ/ಗಿಡಕ್ಕೆ) ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಲೆಗಳನ್ನು (354 ಎಲೆ/ಗಿಡಕ್ಕೆ) ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ಎಕರೆಗೆ 120 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು

ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು

ತಳ: ಕೋ-4 ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: 2 ವರ್ಷ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾವಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಟಾವನ್ನು 60-80 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ನಂತರ ಪ್ರತಿ 40-50 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ: ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಂಶವು ಶೇ. 8-11 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ಎಕರೆಗೆ 150 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಗಿನಿ ಹುಲ್ಲು

ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ: 5 ವರ್ಷ

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಕಟಾವಿನ ಅವಧಿ: ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕಟಾವನ್ನು 60-70 ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು, ನಂತರ ಪ್ರತಿ 45-60 ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ತಳಯ ವಿಶೇಷತೆ: ವರ್ಷಕ್ಕೆ 6-7ರಷ್ಟು ಕೂಳೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಸಿರು ಮೇವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಸಮೇವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ತ್ವಭರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 8-14ರಷ್ಟು ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನ ಅಂಶ ಹಾಗೂ ಕಚ್ಚಾ ನಾರಿನ ಅಂಶವು ಶೇ.28-36 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಳುವರಿ: ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆಗೆ 32-40 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.